

La fotografia

Un relat de: [rautortor](#)

Als deu anys el que més odiava a l'estiu era fer migdiada. Per precaució, els pares volien evitar que ens atanséssim als mòdols de la sèquia o, el que era pitjor, a les tolles del riu. En el meu cas, com que alguna vegada m'havia escapat, em tancaven al segon pis on hi tenia l'habitació. Per tant, atès que no m'apetia gens allitar-me, em dedicava a tafanejar pel quarto dels mals endreços. Allí hi havia bona part de la història familiar. Trastos i andròmines, calaixos a vessar de roba, papers, llibres i fotografies. Fet i fet semblava una apassionant parada d'antiquari.

Mig amagat de la resta d'objectes hi havia un bagul amb records de la guerra civil. Indumentària militar, records del front i dels anys passats a la presó, pessetes republicanes i, sobretot, fotografies. Entre aquestes em cridà l'atenció una que ma mare intentava fer fonedissa. Es tractava d'un quartet de xicots entre els quals hi havia el pare. Despullats de pèl a pèl tapant-se les vergonyes amb les mans i palplantats sobre la comporta del mòdol de Farfanya. Al dors es podia llegir, *un per tots i tots per un*. Una ferma declaració d'amistat, tot fent-se seu el lema dels mosqueters de Dumas. Certament, a banda de la sorpresa de veure el pare nu -tan lluny de la serietat que en aquells temps se li suposava a un pare-, m'emocionà especialment la divisa. De totes maneres, sempre m'inquietà el cinquè personatge, el fotògraf, més que més pel fet que mai el pare no ens en parlà, ni tampoc la mare. El cas és que, als inicis de la contesa civil, els quatre amics conformaren un dels comitès revolucionaris -oficialment sense malifetes. Això no obstant, acabada la guerra, tres patiren ignomínia i deshonor, i el pare anà a presidir. Tot per culpa d'un botifler deslleial.

Ja de gran, un bon dia, mentre remenava fotografies en una fira d'antiquaris, l'atzar m'oferí una còpia de la susdita imatge. De continent, li vaig donar el tomb per veure si tenia alguna inscripció. Quina no seria la meva sorpresa quan vaig llegir, *me les pagareu*, clar i català.